

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF HEBREW MSS. OF THE MONTEFIORE LIBRARY.

V (*continued*).

339. Cabbalistic treatises of Menaḥem Azariah of Fano.

1. תקוני התשובה, according to the teachings of R. Isaac Loria, beginning תקוני התשובה שדרשו גורי האר"י ז"ל בשמו והוא מהדורא תניינא עם תוספות עקר.

2. Fol. 53. תקון בא ממורינא יום י"ב לחדש שבט תכ"ו לפ"ק.

3. Fol. 57. Amīdāh, Spanish rite, with additional prayers.

4. Fol. 67. מסירת המודעה and התרת נדרים.

Paper, Ital. curs. char., 12mo, ff. 69 [H. No. 43].

340. 1. לחם מן השמים, by Jacob Ṣemah, beginning with Index; fol. 2^v, שמות, composed of Num. x. 35-36, by writing the letters vertically in columns.

2. Fol. 47. ספר תולדות האר"י, Biographical sketch of Isaac Loria.

Owners: David Piazza in Ferrara, 1722; Moise Zoave of Rovigo.

Ital. curs. char., 4to, ff. 60 [H. No. 348].

341. ספר עולת התמיר, by Jacob Ṣemah Ḥayyim, being based on the writings of Ḥayyim Vital. The work was commenced Tuesday, 7 Marheshwān, 5526 (1766) in Jerusalem. The MS. is a copy from the author's autograph.

Presented to Sir Moses Montefiore by Senior Salmōn Seniorson in Jerusalem.

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 84 [No. 452].

342. 1. ספר גלגולי הנפש, also called משיבת נפש, by Jacob b. Ṣemah, headed by a poem beginning תקרא הגלגולים בסער זה. The author's preface begins עלינו לשבח לארון שמעון בר יוחאי ולתת גדולה ליוצא ראשית אמיתותיו שלא היינו כעמי הארץ ולא חלקנו כהמון העם הוא הקדוש וחסיד האלקי ר' יצחק לאוריה אשר לו דומיה תהלתי בקוצר ידיעתי.

2. Fol. 50^v. Isaac Loria's ספר הגלגולים, second part, from ch. xxxvi to lxxii.

Ital. curs. char., large fol., ff. 84 [H. No. 22].

343. *a.* Obituary notice on R. David [Aryeh Lida] of Amsterdam, with reference to his works, probably by his son.

b. Another on the writer's mother, Miryam b. Wolf b. Josef of Lemberg.

c. Fol. 17. Copy of the Testament of R. Naftali Hirsch of Lublin.

d. Elegy, beginning באריר בשיחי ואהימה.

e. 1. Fol. 4. A piece headed כל דבר מצוה לומר צריך לזהר קודם כל דבר מצוה לומר; 2. [כנסת] חקן; 3. Fol. 12. חקן תוכחה טובה; 4. Fol. 187. סדר הלימוד באשמורת; 5. Fol. 21. סדר הקדיש; 6. Fol. 41. The prayer ברוך שמו (with Cabbalistic Commentary).

Modern German curs. char., 4to, ff. 49 [No. 247].

344. ספר תעלומות ומקורות החכמה, by Shabbethai Rafael, Cabbalistic (medical) treatise (printed).

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 17 [No. 519].

345. (אוהל יעקב erroneously Halberstam), Commentary on the אמת רבא, by Jacob Marago of Tetuan.

Colophon: ע"כ מצאתי קונטרס אחד פה אליגורנה והעתיקתי אותו וזה הפירוש עשה אותו הח' המקובל אחד מתושבי טאטואן ע"ה ושמו החכם יעקב מארגו נר"ו וקרא שמו אמת ליעקב.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 64 [H. No. 23].

346. 1. שער רצון, by Nathan Nata b. Moses Hannover, prayers with Cabbalistic interpretations (printed). Ornamental title-page. Fol. 2. Copies of הסכמות, by R. Isaac b. Abraham of Posen, Nahman b. Meir Rapoport of Kremnitz, Samuel Schmelke b. Meir of Ostrowo-Jarotschin, Israel b. Aaron b. Isaac of Satanow.

2. Fol. 55. מנלה עמוקות, Cabbalistic treatise on ritual matters.

3. Fol. 69. סגולות, charms; R. Menahem of London, and R. Perez mentioned.

4. Fol. 70. Glosses on marriage ceremonies, according to Moses Zaccuto.

Writer: Abraham Samson b. Israel Levi Pobini in Turin, 1695.

Owner: Emmanuel Colonna of Turin, 1737.

Ital. curs. char., large 8vo, ff. 74 [H. No. 78].

347. ספר ריזאל, Discussions on the ריזאל, by Elyaqim Mehlsack (המלואני).

German curs. char., 4to, ff. 19 [H. No. 44].

348. 1. לקוטים, by Abraham Galante (1568), from the writings of Moses Corduero, Isaac Ashkenazi, Israel Saruk, Meir Cohen, Samson Cohen, and Isaac Loria.

2. Fol. 88. **ספרא דצניעותא**, ascribed to the Patriarch Jacob, with Commentary (see Neubauer, *Cat. Jews' Coll.*, p. 28).

Owner: Samuel Josef b. ראחאניא ?

Ital. curs. char., 4to, ff. 114 [H. No. 14].

349. 1. **דרושים**, by Moses Zaccuto.

2. Fol. 14. Abstracts from Ḥayyim Vital's writings.

3. Fol. 40. **שער חקן הנוקבא**.

4. Fol. 48. Meditation on Adam's sin.

5. Fol. 57. **דרוש לכל הבתים שהם למלכות שהם שבעה**.

6. Fol. 63. **שער הבירור**.

7. Fol. 67. **דרוש הצלם**.

8. Fol. 71. **שער צ"א חלק ט' פ"א**; with many diagrams, and table of contents on fol. 1.

Ital. curs. char., 4to, ff. 77 [H. No. 34].

350. **שמוש תהלים עם לוח המזמורים**, by Gabriel b. Judah of Vitri.

Bought of Israel Goldblum in Rome, 1889.

Ital. Rabb. char., 12mo, ff. 27 [H. No. 47].

351. 1. **ספר ורע אמת**, Cabbalistic treatise by David Majār.

2. Fol. 57. Fragment of Ḥayyim Vital's **עץ חיים**.

3. Fol. 67. **ספר זכרון יוסף**, by the copyist Josef מורדוך (see below), bibliographical notes, chiefly based on Ḥayyim Josef David Azulai; fol. 72, List of the latter's works.

Written by Josef Murdach, who, in a note on fol. 1^v, states that he found the work mentioned under No. 1, in the house of Daniel בורלה in Salonica. The copy was commenced on Purim, 5575 (1715).

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 107 [H. No. 197].

352. Cabbalistic prescriptions in alphabetical order with explanations in (Jewish) German. On colophon, draft of a letter to R. אורי.

German curs. char., small 8vo, ff. 21 [No. 440].

353. **מסגרת טפה**, Cabbalistic commentary on [a printed edition, and pasted round the leaves of] **ספר חקן השלחן** (Reggio, 1806), by Samuel Isaac b. Moses Ḥayy Finzi. The introduction is dated Ferrara, 28 Ab, 5605 (1845). On the last page there is a poem beg. **עת שערי מזון להפתח**.

Ital. curs. char., 4to, ff. 46 [H. No. 36].

354. 1. Cabbalistic treatise, beginning **זה ספר הייחוד**, commentary on the Sefirōth. Fol. 19^v, are mentioned R. David, and his son

Abraham, further Isaac the Blind and his pupils: *a.* Ezra, who wrote Cabbalistic commentaries on Canticles and obscure Agādās of the Talmud; *b.* Azriel, פ' פרישות רבות בחכמה זו ומאלו, השנים פשטה חכמה זו כי למדוה לרבים ועיקר מעין חכמה זו בעיר ג'רונא (Gerona) ושם היה הרמב"ן ז"ל ונתחכם בדבר וכסה הדברים בפרשו החושש ורמזם בסודותיו.

2. Fol. 20. פירוש התפלות, by R. Azriel; fol. 22^v, Jacob Nāzir mentioned.

3. Fol. 26^v. פירוש מרכבת יחזקאל, Cabbalistic commentary on Ezekiel, ch. i.

Owner: Mordecai.

Orient. Rabb. char., ff. 81-86 inverted, fol. 86 much injured, 4to, ff. 86 [H. No. 388].

355. פירוש השם המפורש ושמו חיי עולם הבא וסוד מספר אותיות ירושלים, Cabbalistic commentary on the Tetragram. The introduction begins פירוש שם בו ארבעים ושתים אותיות והוא פירוש שם. The work itself begins (fol. 2) שם, אמתת האמונה הישראלית היא שהשם יתע' (fol. 6^v, Poem, beginning שם המפורש (acrost. ש'לח יד ברואה להשיג נבואה and Tetragram); fol. 7, Selihōth, beg. וראו בשמו הוא; fol. 8, וזהו רוח חכמה הוד מלמד; fol. 79^v, Poem, beginning שם בן ע"ב אותיות בעלי מדע.

Vellum, Franco-German Rabb. char., 4to, ff. 80 [No. 459].

356. Cabbalistic notes and observations by Nathan Aryeh b. David Zimmer, dedicated to Sir Moses Montefiore at the completion of his centenary (1885).

4to, ff. 91 [No. 417].

357. Collectanea: *a.* Fol. 2^v. ממשנת חסידים סדר עריכת הקערה; *b.* Fol. 3^v. פירוש ההגדה; *c.* Fol. 12^v. שער חק המצות; *d.* Fol. 17^v. בליל פסח; *e.* Fol. 29^v. שער ספירת העומר; *f.* Fol. 31^v. סוד חג השבועות; *g.* Fol. 36^v. פ' הרמ"ז (Moses Zaccuto); *h.* Fol. 41. סוד חבלי משיח; *i.* Fol. 44^v. זה שער עץ חיים ה"ב משם החסידים להר"ם; *j.* Fol. 44^v. לזכירה מהרב ר'. בנארה ולהר"י ארון ולהר"י יונה ולה"ה; *k.* Fol. 59. ס' הכוונות הושענה רבה, copied from Isaac Loria; *l.* Fol. 73. סוד השופר; *m.* Fol. 80. משה הכהן; *n.* Fol. 87^v. מצות שביעית; *o.* Fol. 95^v. הלכות ציצית; *p.* Fol. 95^v. Abstract from ס' חמדת הימים.

Ital. curs. char., 4to, ff. 99 [H. No. 39].

358. Cabbalistic treatises and prescriptions: *a.* Fol. 1^v. Directions and sketch of an amulet to be given to an insane woman; *b.* Fol. 2. Table of contents of remedies described; *c.* Fol. 79^v.

Observations on Ps. cxix; *d.* Fol. 92. Prayer; *e.* Fol. 100. Comments on behalf of Moses Ashkenazi. Ff. 24^v, 26^v, 27^v, 82^v, and 83^v in Italian; many diagrams and marginal notes.

Ital. curs. char., 4to, ff. 114 [H. No. 19].

359. Several Cabbalistic treatises:

1. אצרות חיים דרוש א[דם] ק[דמון] דרוש העיגולים, by Hayyim Vital, and other abstracts from the latter's writings.

2. Fol. 20. שער ציור העולמות, by Hayyim Vital, beg. אני הצעיר חיים ויטאל ראיתי לחבר דרך קצרה בענין ציור העולמות בעולם; ch. I, בביאור נ"ע הארץ; ch. II, בביאור שמיר דעשיה; ch. III, בביאור נ"ע הארץ.

3. Fol. 27. Cabbalistic prayer attributed to R. Ismael.

4. Fol. 30. סדר החגדה, by Hayyim Vital, headed זה מצאתי בספר הכוונות בח"ב דף ר"ע"ב שורה כ"ד. Cabbalistic commentary on the Passover Haggādāh.

5. Fol. 40. שער הפרצופים.

6. Fol. 43. כללים, by Isaac Loria.

German curs. char., small 8vo, ff. 47 [No. 463].

360. סודות התפלות ומצות המועדים (Title on cover, inside), beginning wanting; *a.* Fol. 2. סוד העמידה; *b.* Fol. 109. סוד קריאת שמע; *c.* Fol. 175. ענין פסח ויציאת מצרים; *d.* Fol. 195. סוד תפלות ראש השנה; *e.* Fol. 221. סוד הסוכה.

With many marginal notes.

Ital. curs. char., 4to, ff. 232 [H. No. 18].

361. שרשי השמות [also styled ערכי הכנויים], by Moses Zaccuto; fol. 47, פזמון for Passover; fol. 48, ע"ד האמת.

[The ערכי הכנויים is printed at the end of מאיר בת עין, Salonica, 1755.]

Ital. curs. char., 4to, ff. 48 [H. No. 27].

VI.

POETRY.

362. I. Poems by Judah al-Ḥarīzī, headed שירים נחמדים מזהב להר' יהודה חריזי ממחברת החמשים מספר תחכמוני אשר לא עלו במלאכת הדפוס. The following are the headings in which names of persons occur. Fol. 3 b^v, ואלה עשיתי לשם ר' שמואל נ' הראש ר' נסים בספרד; ועשיתי, fol. 4, וחברתים על שמו ועל שם ר' מזהיר בנו יהי אלהיו עמו

ועשיתי על החכם ר' fol. 5; בדמשק כשנסע משהבר יוסף הרופא לחמת ואלה עשיתי לקבר אדוני, *ibid.* v; יוסף המערבי • בנוסעי אל ארץ הצבי ואלה עשיתי על אדוני עזרא • הסופר, *ibid.*; יחזקאל • מכובד חטאו להקל; ואלה עשיתי על המתפאר על הר"ם ז"ל בהגיוניו, fol. 6; למצוא כפרה; *ibid.* (Maimonides); ואלה עשיתם • לר"ם ולספרד שלחתי, *ibid.* ואלה עשיתם לר' מנחם בר יצחק דיין מצרים • אין; (*Tahkem., Maq., L.*); ועשיתי על הראש ר' נסים ז"ל ושלחתי, *ibid.* v; כמוהו נדיב ידים ונקי כפים ועשיתי על הנשיא ר', fol. 7^v (not identical with *Tahkem., L.*); אליו ועשיתי לאיש מן החשובים • הנדיבים ושמו, fol. 8; יוסף ב' שושן כשנפטר ואלה עשיתי בבית אדוננו עזרא • ע"ה והנם חקוקים בקירות, *ibid.*; וירוחם ועשיתי בחדש תענית דישמעאלים כששמעתי משכימים בשחר, *ibid.* v; הבית עשיתי על הנשיא ר' ששת שהיה ראש נדיבי עולם ואוצר, *ibid.*; ואוכלים וכתבתי לר' יוסף מקור התושיה • בן השר המצרי ר', *ibid.*; החמודים כולם ובהיותי, *ibid.*; ועשיתי על קהל לוניאל • ישמרם האל, fol. 9; עובדיה ז"ל בלוניאל בקש ממני ר' יהונתן הכהן להעתיק לו סדר זרעים • לר' משה אביר *refers evidently* to Maimūni's Commentary on the Mishnāh; *ibid.*, והעתקתי בספרד, ורועים • ואחר שהעתקתי • עם אלה השירים אליו שלחתי ספר מורה הנבוכים מלשון ערב אל לשון הקדש לא' מהנסיכים ושמו יוסף • ועשיתי בארצות, *ibid.* v; והיה לראותו כוסף ושלחתי לו עם אלה השירים ועשיתי בדמשק על ר' צדקיה, fol. 10; מערב לאיש טפסר • ללמדו דרך מוסר ועשיתי באשור על ענין הקהלות אשר חזיתי, *ibid.* v; הדיין לסבה ולענין ועשיתי על הנשיא ר' מכיר • אותו לטוב, fol. 11; ובארצות מזרח ראיתי אוכיר. With many variations from the printed editions.

II. Fol. 14. Moses b. Ezra, headed על היין עופר, beg. סוב תחזה עופר (2 ll.); *ibid.*, שתה אחי והשקני עדי כי, *ibid.*, (2 ll.); followed by a piece in rhymed prose, beginning בטוליטולה על פטירת החסיד הנעלה דון, *ibid.* v; בשער העזרה הנקרא שער התשועה לאיש ושמו אברהם אשר הרים מנכסיו, *ibid.*; יוסף באן בנשת זלה"ה בתים עשה אנורק בונפת fol. 15^v, headed תרומה לה' ספר תורה אחד *ibid.*, נ"ע כאשר השלים לכתוב ס' בחינת עולם לה' ידעיה הפניני ז"ל חרות בעט ברול ועופרת על, fol. 16; עצה טובה מספר בן המלך והגויז, מצבת החכם ר' דוד בעל ספר לשון למודים וספר תבונת בן שלמה בן דוד בן שלמה בן הדב של ספרד המרומם דון דוד הנקבר בטוליטולה בין מצבת הרא"ש ז"ל ובין מצבת הר' מנחם בן זרח ז"ל בעל ספר צידה לדרך והוא היה בן דון גדליה הזקן בן שלמה הראשון בן החכם המופלא אבי המשוררים המובהק בכל התלמוד הרב ר' יוסף זקנו של החכם יוסף בן יחיאל אשר קונן הקרחה על הרשב"א ז"ל והוא היה תלמיד חבר להרשב"א הנז' הנקבר באראען בן יהודה בן הנשיא דון יחיאל נ' יחיאל זלה"ה ראש המשפחה הקדומה מופת הדור והדרו ויראתי [יי], *ibid.*; של בני יחיאל ישצ'ו ויגן בעדם אמן

היא אוצרו ה"ה הרב השלם ר' דוד ן' יחיאל נצב"ה נתבקש בישיבה של מעלה את זה *ibid.* v, headed (1504) בשנת ה'רס"ד (1504) בעיר הגדולה קושטאנטינה ועוד, fol. 17, מצאתי כתוב בשבח קד הקמח שחבר הרב רבינו בחיי הדיין מצאתי שיר אחר מרובע ופשוט אשר שורר כותב הספר לעצמו יוסף ב"ר ילדי ימים חשו *ibid.*, beg. דוסא ז"ל וחתם שמו בראש הבתים וכה אמר *ibid.*, (10 ll.) זמן הקור כצל ברח ונשמו. fol. 18, beg. (20 ll.) לצבוא *ibid.*, fol. 19, קינה היא וקוננוה על הרב אבון זלה"ה *ibid.* v, headed; אל מי אשא שיר שולח להר מאיר נ"ע בשבח שירתו ושמחת המשורר השולח *ibid.* v, headed, fol. 20, חידה על המכתב *ibid.* v, headed; שירתו זאת אליו בקבלתה כתב התרעומת איש א' על חברו בנדבו והוא הלך נא ונר בארץ *ibid.* v, headed, שיר שלוח לרב וגדול, fol. 21, ודורש שלומו וטובתו מקצה הארץ ועד קצהו הנה מתרעם מתהפכות הזמן ודברי תנחומין על פטירת ס' נ"ע ובסוף *ibid.* v, Prose piece beg. השירה יחלה פרוי להשיב לו דבר בה יתנחם מעצבון הפרידה (15 ll.); מאל עילום. fol. 23, beg. לנטע השכל ינצר היושר *ibid.* v, beg. שיר נאה לשני רעים אהובים נפרד, *ibid.*, (4 ll.) רדו אל גן. *ibid.* v, beg. מהם פלוני אוהבם . . . ועל פרידתם מתרעמים וישאו משלם וזה מילולם שיר, fol. 25, (28 ll.) יונים בניהם נשאו אלינו. fol. 24 v, beg. (28 ll.) שלוח בסוף הכתב מהאבירים כתבו לו פעמים שלש ואין קול ואין עונה (40 ll.); מעונות מעונותי ואל מות *ibid.* v, beginning (11 ll.) ואין קשב יודיע משורר לאהובו הנפרד כי מיום הפרד מעל אחיו לא מצא, fol. 26 v, (13 ll.) איש נבון וחכם יארח עמו לחברה רק בנערים בעם וכה אמר מאד קלה פרידתי. fol. 27, beg. (12 ll.) שיר ידידות מאוהב לאהבה, *ibid.*, שיר שלוח לא' מן המשוררים להר' יאשיה נ"ע באמור, *ibid.*, (8 ll.) עליהם אליו כי הדין עמו לבכות אמו כי היא היתה אם לבינה והתחיל שירו כאלו שלוח להר' יאשיה הנז' לנחמו על פטירת, *ibid.* v, (24 ll.) להחכים בדבר, fol. 29, (32 ll.) הלעד הזמן ידו הנטויה. fol. 28, beg. (20 ll.) אמו, Piece in prose beg. לגביר דעות וחסן ישועות. Mose b. Ezra; fol. 31 v, קינה על אוהב *ibid.* v, headed (32 ll.) לבבי יהמה לזמן שאפו. Poem beg. לזמן בוגד *ibid.* v, beg. (13 ll.) ורע אשר ימיו קומטו בלא עת בארץ נכריה (35 ll.) קינה מפוארת לאשה כבודה וגברת *ibid.* v, headed, fol. 33 v, (42 ll.) five epigrams; על הקערה, fol. 37 v, (56 ll.) אליכם אמונים. fol. 35, beg. (2 ll.) שלא לשחות מים אחר אכילת דגים *ibid.*, headed, שיר נאה לא' מהמשוררים בהפרדו מעל אחיו ושמו יהוסף ובמר שיחו הרבה כמעט אשורי הידידים. beg. תלונותיו על הזמן וירבה הילולים על חבירו הנז' *ibid.* v, (22 ll.) הלמוד מזמן הפוך בחרתם. fol. 39, beg. (37 ll.) נטו לבבי יחרד. fol. 40, beg. (16 ll.) לעץ נחמד אשר צמח בגן אל. beg. אילת אהבים, fol. 41, (15 ll.) נדו ימי השחרות. *ibid.* v, beg. (25 ll.) נתנה לאוהביה מתן בסתר ויריבו עליה יודעיה וא' מאוהביה שמע הדבר וישא M. b. E. (55 ll.) אש קדחו אוריו. fol. 41, beg. (2 ll.) משלו ויאמר

III. Fol. 42. Solomon b. Gabirol, beg. ישלם הסתיו נדרו (17 ll.); ibid.^v, אזי בסעפי חלום (18 ll.); fol. 43, beg. לבי שמח (21 ll.); (39 ll.); fol. 44, beg. היחיה איש (3 ll.); beg. עבי שחקים חן (8 ll.); ibid.^v, Eleazar hak-Köhēn (8 ll.); fol. 45, beg. לנחל בין ממולא (33 ll.); ibid.^v, נפשי לבית אל נכספה גם כלתה (14 ll.); ibid., לך נפשי תספר (6 ll.); fol. 46, נפשי אנוש ענוש מות וקצפו (54 ll.); fol. 47, מות אהה נברא (10 ll.); fol. 48, הנפשי (20 ll.); ibid.^v, מרתיה (15 ll.); fol. 50, עיני זממך פקוחות (55 ll.); ibid., מות אהה נברא (10 ll.); fol. 51, עינות תהום הנה ולא עינים (48 ll.); fol. 52, עיני ועפעפי בדם (44 ll.); fol. 53, נמצא כתוב (10 ll.); ibid.^v, נכנסתי בעיר פאם שנת מ"ז (1287) ובקרתי למרדכי ו' זכרי והוא מוטל על ערש דוי החולי שנפטר בו והיה מדבר עמי עד שהודיעני מה שאני מספר והוא שאמר לי שאירע בזאת המדינה שכהן א' גירש את אשתו ולבסוף רצה להחזירה מה שאין הדבר ראוי לו מן הדין ועמדתי על הגט והוא והוא חתום בשני עדים אלא שהעד הא' הוא קרוב לכהן הנז' והתירתי לו להחזירה אחר שעיינתי בענין ומנעתי אותו מלהחזירה עד ששלחתי שאלות למר יהודא גיאן נ"ע למרקאש (Morocco) ולמר יצחק ו' עאטאר לסיבתא (Ceuta) והגיעוני תשובתם שהכהן הנז' אינו יכול להחזירה עם היות שהעד קרוב ושלחתי שאלה להרב המופלא הרשב"א ז"ל וספרתי לו כל המעשה ובעודי ממתין התשובה follows poem beg. וכשנת (?) after which he goes on as follows: עוררתי משנתי כתבתים ושמתתי בהם ולא היו ימים מועטים עד שהגיעני מברצלונה שולם והביא תשובת שאלה מהרב הנז' כמו שהודיתי בהחזרת האיש הכהן את אשתו וכך גזרו הבתים הנזכרים ונשארתי מתפלל מהבתים האלו ממשקלם ומאמרם ועם היות שמלאכת השיר אינה מטבעי ולא הורגלתי בה מעולם ולא שמעתי בתים אלו מעולם זהו מה שספר לי וראיתי להעלותו על ספר עד כאן לשוני.

IV. Fol. 54. Judah Hallevi אם לאלהיך (see Luzatto, *Diwān*, fol. 12^r); ibid., יום נכספה (ibid., fol. 3^r); ibid., וזה אמר בעת הכנסו בים (ibid., fol. 3^r); beg. וזה אמר בעת ראה הים זועף (3 ll.); ibid., הציקתני (beg. וזה אמר עת נכסוף נכסף לאהלו (4 ll.); ibid., וכתב לצאחב אל שורטה (16 ll.); fol. 55, beg. לו חכמו ימים (beg. בתום ארבעים (30 ll.); fol. 56, beg. זמן (5 ll.); ibid., beg. זמן

VI. Fol. 82. Headed בקצת היריעה (1), ועוד לו (1), beg. מי לא ידע קצור. beg. קצרה, rhymed prose; *ibid.*, Several epigrams of Abraham b. Ezra; קנה בושם, beg. ויהרר לספר בשבח החכם ואפשר יהיו בו קצת גנויות, *ibid.*^v, (4 ll.); גביר זה בידו, beg. להר' רפאל הרופא, fol. 84, (11 ll.); שירים ששלח הר' יצחק נ' אלהראב ז"ל להר' זחריה (sic) נ', *ibid.*^v, headed והשיבו ר' זחריה (sic) על, *ibid.*, מלאכת שיר נתונה לי, beg. כאבון זלה"ה; ואיך תלחם, beg. והשיבו ר' יצחק, *ibid.*, ואם השיר, beg. פי חרוזי ומשקלי ידי האל, beg. בתוך זה נפטר ר' זרחיה וכתב הר' יצחק זה על קברו, *ibid.*, להר' שלמה נ' גבירול על פטירת רב האיי ז"ל, fol. 85, headed בנן ערן, beg. ר' יהושע ז"ל הוציא דבת ארץ הצבי חוב"ב כמה שלחו לו זה השיר, beg. לא האמין אמון, beg. fol. 88^v, Solom. b. Gab., לתור שלחנך ומה ראית להר' וידאל נ' לאבי בשתוף מלת, fol. 89^v, headed להר' שמעון בר צמח ה"ה, fol. 90^v, (6 ll.); דוד צח כלי חמדה, beg. תור חקק, fol. 92^v, קח מאמר חמץ ותשאהו, beg. בסוף ס' התשב"ץ אשר לו, fol. 93, אבן על מצבת היקרה דונה שמחה אשת הר' משה אלמושיניו ז"ל, על מצבת גדרת מהללים להר', *ibid.*, על מצבת הר' שלמה קאציני נ"ע, הראב"ע ז"ל נכנס לבית הכנסת והיה שם עשיר אחד, *ibid.*^v, סעדיה לונגו עם הארץ ולרב נאותו וגאוונו לא חלק לו כבוד בקימה . . . בה היד יי אז עלה עשן באף הראב"ע ז"ל וכה אמר.

VII. Fol. 94. Moses b. Ezra, epigrams; *ibid.*^v, לאיש היה שמו, *ibid.*^v, אם יעלת חן, beg. יצחק וקוראים אותו הלועזים יצאק וישא משלו, fol. 95, נמצא באחד אין צורה, beg. י"ג עקרים להרמב"ם ז"ל, fol. 102, Abr. b. Ezra (attrib.) ז"ל, להר' יצחק אל האדיב, beg. בשבח הרב המורה ועל שרפת ספרו, *ibid.*, והנגיד הרב ר' יהודה נ' יחייא זלה"ה נשא משלו, fol. 103^v, עלי עין ורשא כאשר ישב החכם הר' יעקב, fol. 104^v, headed נחמיאש ז"ל על כסא כבוד בק"ק בעלי תשובה והעמידוהו וקבלוהו למרביץ תורה ולהורות להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו אז ישיר, (4 ll.); fol. 105, והר' שמואל בן פרחיה הכהן ז"ל הביא גם הוא מנחת שיחת זמירו ויהי שירו, בחתימת הכתבים להחכם הנעלה, *ibid.*^v, (5 ll.); כמה גדליה בן האלוף הישיש ונעלה דון משה נ' יחייא זלה"ה וזאת אשר לו, (זה להר' שלמה לבית הלוי נ"י, *ibid.*, החכם הנעלה כה' שלמה נ' פורת וזה אשר עשה הר' גדליה לו, *ibid.*, וזה לגיוס הר' יהוסף נ' יחייא נ"י, *ibid.*, (3 ll.). Here the MS. breaks off.

Span. curs. char., 4to, ff. 105 [H. No. 318].

363. Letters and poems, by Benveniste b. Labi, Solomon Bonfed, Solomon Dafieira; fol. 76, Letters, by Bäruch Almosnino; fol. 100,

תוכחה, by Solomon Carcassoni; fol. 101^v, Letters, by Solomon b. Josef חמיץ to his master Solomon b. Josef Zakkūth; fol. 103, שאלה, by a later hand, see *HCat.*, p. 42.

Span. curs. char., 4to, ff. 108 [H. No. 242].

364. 1. ספר מוסר השכל, Hāi Gāōn's ethical poem, beg. ירא האל (printed).

2. Fol. 7. ספר קערת כסף, by Josef Ezōbi, copied from the edition (Venice), 1578.

3. Fol. 12. a. Poems, by Meir אחנבוט (acrostic, fol. 14), 1816;

b. Fol. 16^v. Poem, by Ibn Ezra, beg. אני הוא המקום.

4. Fol. 20^v. Novellae on Megillah, Pesāhim.

5. Fol. 42. More poems. After fol. 48 seven leaves have been torn out; ff. 49–95, blanks; fol. 96, Notice about the death of the writer's father, 10 Sivān, 5539 (1779), of Josef Gedaliah, the 24th of the same month, and of Ḥayyim Gedaliah, 1806.

Modern Orient. curs. char., 12mo, ff. 106 [H. No. 268].

365. 1. מסכה פורים, by Qalonymos b. Qalonymos (printed).

2. Fol. 11^v. מנחת יהודה שונא הנשים, by Judah b. Shabbethai, begins with the poem (printed).

3. Fol. 23. שטאנצי על הנשים, Poems in Hebrew and Italian.

4. Fol. 26. Poem, beginning איני שכור כי אם שמח עלה קרח עלה קרח.

Ital. curs. char., 4to, ff. 26 [H. No. 373].

366. Secular poems by an unknown poet. The beginning is missing.

I. Fol. 1. Headed שיר תלונות (see *J. Q. R.*, vol. XII, p. 138); fol. 2^v, לעובדיה אשר לו, שיר ליחיאל ההולך לראות היעלה (3 ll.); *ibid.*, שיר יחזק (7 ll.); *ibid.*, שיר יוסף (4 ll.); fol. 4, לקחת הנשים אלמנות ולמאוס היעלות הבתולות (4 ll.); *ibid.*, לרעים החשובים יחיאל ועובדים (?) (11 ll.); *ibid.*, קינת המהר"ר יוסף (5 ll.); fol. 6, קינת תנחומים (4 ll.); fol. 7, לשתי עפרות (26 ll.); fol. 7, שיר לעורר תמרורים נדי ומספר אמרים מרים (4 ll.); *ibid.*, אחר בדרך הראשון לא יטה ימין ושמאל (9 ll., verses 3–5 acrost. משה); *ibid.*, מנחם; fol. 10, קינת הענינים אשר גרו אל, אל גוויית החסידה אשר (4 ll.); fol. 13, headed בחשיכה מבכה על הזמן אשר דכא לבבו בהסירו מלפניו מחמד עיניו ותלך אל ארץ אחרת בין גורי העירות וישא משלו כי שרי המר לו (4 ll.); *ibid.*, תוכחה, in prose with four lines of poetry in the middle; fol. 15, headed זאת

הקינה הארוכה לחרבן בית אלהינו (17 ll.); *ibid.*, headed קומה ברית אחים שיר אל פ"א אשר עצמו הקריב לחרחר ריב, *beginning* וזאת היא העצה היעוצה ואליה תוכחת מסותרת (4 ll.); fol. 16, headed זה השיר ששר המשורר בשחקו (3 ll.); fol. 17, headed בקוביא (9 ll.); fol. 18, headed בתיים הערבים אל הסבה (Prato) יללתה ואל הכהנים הנאנחים קינה לספור לצרה ולבכותה בעיר פראטו (18^v, Poem (15 ll.) in vindication of the study, directed against Solomon b. Addereth (printed *J. Q. R.*, 1.c.); fol. 20, שיר לימי חנכה, *beginning* שיר אל האיש הנקרא שמו ישראל אשר שר, *beginning* חנכת הבית אל כל יושבי חבל בחולי ובמדרה וכאב מר ולב דוה אנושה מכחו ואין צרי למחלתו כי המערכת רדפו ורגליו נרפות במות לפני הופכו חשך מאור אשר פי שר *beginning* יום ליפיו ושמשו לא יתנהו השב רוחו וזה שירו קינה על פיורנצא העיר רבתי עם אשר זעם ה' יפול שם, (19 ll.); fol. 22, שיר אל הנעלה כר' ישמעאל (6 ll.), referring to a plague which raged in Florence in 1539; fol. 23, headed מריאיטה אשר נפל למשכב... (4 ll.); *ibid.*^v, headed שיר אל האיש הלזה אשר שמו בישראל דניאל וכו' (8 ll.); fol. 24, שיר אל שלמה מפונציפונציאה אשר קבר פתוח (11 ll.); *ibid.*^v, headed גרונו וכל מומותיו לאכול ועל כן בקרבו להב הקדחת לאכול כלב הארי וכו' (2 ll.); fol. 30, שיר בשבח האיש הנקרא בישראל יהוסף, *beginning* על הנבון יצחק הכהן (acrost.).

II. Fol. 32. Headed ביום אראה, *beginning* תשובה אל שיר אברהם, *beginning* שמעו תשובה נכונה, *beginning* הדור מראה צפי אח ננידי שיר.

A later copy of the poem, fol. 18 (inverted) is to be found at the end of the volume.

Ital. curs. char., 16mo, ff. 40 [H. No. 178].

367. Letters and poems, by Josef b. Judah זאראק, in Ferrara, collected by his son Shealtiel. At the head the following poem:—

נלעג לשון מבטא שפתים	בינה היגין תאוה לעינים
שפתי רננות בו וקול ענות	ולדל ואיש נעקש דרכים
ולכל רצון נבר פרט וכלל	הולך נמוי גרון וידיים
ותנה לטוב דרכו והן ערכן	תורה לבורא ניב שפתים

This is followed by a short introduction by the compiler. The work is divided into five sections:

I. Fol. 5. Letters to Benjamin b. Jequthiel of Corinaldo; various

letters and invitations, signed אנקונטיליה, to R. Isaiah b. Nissim, and Mordecai b. Mordecai; fol. 22, Letter, written at אריא (Oria?), to Benjamin Corinaldo on the occasion of the marriage of the latter's daughter Abigail; fol. 23, Poem, beginning על כל כבוד חפה אחות כלה הקשיבה לליל היחוד, beginning בפני אשמייע; fol. 24, Wedding poems in honour of his relatives Isaac b. Zerahyāh Zark; Menaḥem b. Moses מאשישי, son-in-law of R. Nathan, called Bonvino; Mordecai of Monselice b. Judah Nehemiah (fol. 26); Solomon b. Isaac of למאסה; his pupil Jeqūthiēl b. Isaac Finzi; fol. 31, Poem in honour of the circumcision of Benjamin b. Mordecai מהעשירילי; Poem sent to Josef b. Judah פרייר (Ferrer) in Ancona.

II. Fol. 39. Headed ויהשנית שלוחה ליגון ואנחה, Letters of condolence to Jacob b. Moses and his brother Judah; Solomon b. Josef ענול; Josef b. Josef Kōhēn; Jōāb; Menaḥem b. Judah of Jerusalem; his son Shealtiel; epitaphs on פירינה, the wife of Abigedōr of the family עשירים; Donna, the daughter of Solomon Hisdai; Maledictory distich on the death of מרלאלייה (טמ"א) מרדכי אניילה, who had caused a conflagration in Ancona, as follows:—

טמ"א השם אשר חטא ואשם בברכת שם ואל זכר כמורה
שמו מלאך אבל היה מחבל ומוק אשמראי מלכא דשרי

Fol. 53. Dirge on the death of Moses b. Eliezer; of Stella Finzi, at the request of Mordecai Finzi, in order to give comfort to her son David b. Jeqūthiēl; on Dulcinea (דולסין), mother of his daughter-in-law; on מקיירוצה, wife of Obadiah and mother of Sarah, written on behalf of פירנה, wife of Jeqūthiēl b. Natanāel; fol. 58, In memory of R. Hayyim b. Jōḥanan; of R. Samuel הרופא Marsiniano, who died on the road between נונארה and וילמפינטא; on Menaḥem b. Abigedōr.

III. Fol. 62. Headed והשלשית פתוחה ופשוטה להולכי ארחו' ומקבלי, Recommendations for Jacob Usque (אשקאיו הנר), dated Iyyār, 5198 (April, 1438); a certain Meir (1436), and several women to the communities of Mantua, and to a certain Isaac b. Isaac in Recanate; Meshullam b. Menaḥem; a certain Moses; Aaron b. Moses (fol. 79); Jehiēl b. Nathanāel; Josef b. Mordecai העשירילי.

IV. Fol. 89. Headed והרביעית דרושה לאהבה ואחזה ומשא ומתן, Poetic addresses (verse and rhymed prose) to the author's brother-in-law Judah קואו;

Isaac b. Solomon of Bologna; Isaac b. Elijah and Samuel of עמניאטו; Jehiel b. Mattathias of Pisa; by Shēm Tōb of ספורן, sent to Josef Zarq from Bologna to Ferrara; to Samuel בוכב b. Josef on his arrival from עמניאטו, near Pisa, Passover, 5175 (1415); Jacob b. Solomon b. Mattathias; Joshua of מונטילץ, composed during a journey from Ancona to Recanate; Josef b. Judah Ferrer; Enlubel Gracian; Jonathan b. Joshua of מונטילץ; Solomon b. Josef; Dame Encontinella (אנקונטנילה); Judah b. Benjamin; Elijah b. Menaḥem; Mordecai Finzi; Solomon b. Samuel, and Jacob b. Jeqūthiel, of Toscanella; Poem, by Vidal b. Benveniste in Saragossa:—

	עברה אחות כימה ובת שמש
שש	אור זהרה חסותור בבנדי
	על רצפת עייש ברנליה
שש	תרקע מקום בהט ואבני
	וימן יי כוננה אך לא
שש	כלה מלאכתו בימים

followed by various imitations by the author; to Mordecai Finzi with a present; to Josef Hezekiah b. Moses; on behalf of Isaac Finzi to his brother-in-law, Menaḥem of Corinaldo, accompanying a gift of phylacteries; to En Mas'ūd b. Janāḥ in Ferrara; to Isaac Latīf in Modena; Exchange of ditties with Jacob of Toscanella; Elijah b. Menaḥem; Leon; Judah הרופא b. Benjamin of Legnano; Letter to his brother Shealtiel, and the latter's son Astruc Shealtiel, sent through another nephew, called Judah b. Zerahyāḥ; to Josef b. Josef Kōhēn; on behalf of Nathan, called Bonvino, sent to Mordecai of Celone on the occasion of the marriage of his daughter to Josef b. Ḥayyim; to his son Isaac in Ancona; Letter by Menaḥem of Judah in Jerusalem; to Benjamin Nathanāel b. Mordecai הרופא; to David b. Abraham (the martyr, הצדיק הקדוש); Short poem to his sons Isaac and Judah; to David b. Abraham, when leaving Recanate for סורינו; בונם (Bonhomme) Josef Benveniste איש היל; Judah b. Solomon Hisdai; his brother Isaac b. Zerahyāḥ; his pupil Jeqūthiel b. Isaac Finzi, followed by a quatrain by the latter; Letter to Benjamin b. Solomon of Pesaro in Legnano; to Jōāb b. Jehiel of Modena; (fol. 150) Benjamin b. Menaḥem Finzi; Solomon called זלמן, followed by various other letters and addresses. The end is wanting. The author wrote between the years 1419 and 1456 in Padua, Cinto, Recanate, and Mantua. Fol. 59, by a later

hand, recommendation of Isaac Blum, signed Mattathias Levi. On the fly-leaf the following rhymes:—

מלך בהכלו ראה בפתחו דל צורה כצורתו פניו פני לביא
שאל בערמה לו אם תהיה אמו ענה ואמר לו לא כן אבל אבי

Censor: Domenico Ierosolimitano.

Owners: Solomon b. Nathanāel; Abraham סולמאנה; Jacobo el Comeno.

Ital., Gk. and Rabb. char., poems vocalized, 16mo, ff. 171 [H. No. 231].

368. Poems: *a.* Elegies, 1. Isaac b. Shēsheth on the destruction of the Temple, beg. איך חכמינו ומוכיחינו (88 ll.); 2. Josef b. Haqqādōsh (the martyr) Abraham Almosnino on the same subject, beg. איכה (acrostic, 30 ll.); 3. Abraham טויל b. Isaac Ḥasid on the same subject, beg. אמרו לנחלת צבי (alphabetical, with acrostic, 43 ll.); 4. beg. ציון בתוכך לב (27 ll.); 5. beg. ציון ברנה (32 ll.). *b.* Fol. 8. 1. חידה, beg. אהובי קח (10 ll.); 2. beg. אח רבקה הוא (4 ll.); 3. beg. יירידי די (5 ll.); 4. beg. אור יום (5 ll.); 5. headed שיר דשתוף (8 ll.); 6. beg. יירידי שכור. *c.* Fol. 9. Eliah Hallēvi, 1. beg. נשוי פשע (2 ll.); 2. beg. אם תפרוש (acrost., 19 ll.); 3. Eight short poems, the last being an acrostic of four lines. *d.* Fol. 10^r. Poem in Portuguese (?). *e.* Ibid.^v 1. לי קנא שרים (3 ll.); 2. headed בתחלת ז'ל (5 ll.); 3. headed ספר אשר חובר בדת משה, פירושו למשנה (7 ll.); 4. beg. למרנא ורבנא שמואל ז'ל (5 ll.); 5. Poem of four lines written on the left margin, beginning illegible.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 10 [H. No. 322].

369. *a.* Divān of Solomon b. Meshullam Dafieira.

b. Fol. 61. Poems from another copy of the same work; fol. 63, Letter to Anselmo (En Solomon) Ḥanināi, signed Solomon b. Reuben Bonfed; fol. 64, Letter to Jacob Alablag.

c. Fol. 71. Elegy on the death of a certain Solomon, and other poems.

Ital. Rabb. char., 12mo (after ff. 13, 15, and 53, lacunae), ff. 80 [H. No. 340].

370. מחברת למר עמנואל, The Maqāmas of Immanuel b. Solomon, modern copy by Zebi Hirsch b. Mordecai Brandes, 10 Tammūz, 5647 (1787), in Amsterdam.

Modern squ. and Rabb. char., fol., ff. 130 [H. No. 118].

371. Letters and poems, beginning (25 leaves) missing.

I. *a.* The author of the first group was probably called David, as may be gathered from a poem (fol. 1^v), which is preceded by the words שיר מחזור לרוד. This is followed by letters to Josef and Judah Benveniste; *b.* Fol. 2^v. Letters by Judah Zarqō to Josef b. Jaḥyā, Josef Hallēvi, Ḥayyim אַלפואל, Josef רמון, Josef Benveniste; *c.* Fol. 10. Ḥayyim אַלפואל to Judah Ṣarfāthi, and the latter's reply; *d.* Fol. 11. Eliezer Shimeōni to Meir Kapsālī; *e.* Fol. 12. Josef Taitaṣāq to Meir Benveniste and Isaac Abravanel; *f.* Fol. 13. Judah אַלפואק to Samuel ענאל; *g.* Fol. 14^v. Solomon Hallēvi to Solomon b. Yaḥyā; *h.* Fol. 15. Benjamin Hallēvi to Josef b. Lāb; *i.* Fol. 15^v. Elijah Obadiah to Jacob Benveniste; *j.* Fol. 16^v. Letters by Solomon b. פורת (Halberstam, פיריה), (fol. 19^v) to Isaac Abravanel.

II. Fol. 24. *a.* Letters by Solomon Dafieira; *b.* Fol. 27. By Isaac b. Shēsheth; *c.* Fol. 28. מליצה, by Mordecai Jishāqī, sent to Judah Benveniste; *d.* Fol. 31. Solomon Dafieira to Meir אלוידים and R. Jōḥanan, and various poems sent to Shēm Tōb המשורר; *e.* Fol. 38^v. Letters and poems by Abraham איעק Hallēvi; to Crescas b. Shēsheth; *f.* Fol. 50^v. מליצה, by Solomon Lēvi, sent to הישיש Don Solomon (Dafieira?), to Josef Hallēvi; *g.* Fol. 55^v. Letters by Judah (Zarqō) to Josef Yaḥyā and Josef Hallēvi, identical with I, *b*; *h.* Fol. 59. Poems by Solomon Dafieira; *i.* Fol. 73. מליצה, by Vidal b. Lābi, sent to Zeraḥyāh Hallēvi; dirges on the death of Moses Yaḥyā and other persons; poem sent to Shēm Tōb אריוטיל; *k.* Fol. 88. Josef Benveniste to David b. Al Tabīb (see fol. 7^v); *l.* Fol. 89. Letters by Benveniste b. Lābi.

III. Fol. 98. *a.* Continuation of above; *b.* Fol. 106. Letters by Solomon b. Reuben Bonfed to נאקו אלבלג (?), warning him against the writings of a certain ישועה. This is followed by a poem on the same subject; *c.* Fol. 111^r. Letters and poems by Solomon Benveniste; *d.* Fol. 111^v. Letters by Benveniste b. Lābi; *e.* Fol. 124. Poems by Vidal Benveniste; *f.* Fol. 129. Poems by Moses ברווא.

IV. Fol. 136. Fragment of a Commentary on Gen., ch. xli. For many pieces of II and III, see No. 363.

Span. curs. char., ff. 136, 137, later hand, ff. 21-33, blanks, after fol. 67, lacuna; ff. 137 [H. No. 243].

372. Simḥa Qalonymus' poem תוכחת מנולה in form of a dialogue between כלכל and דרדע in four parts, 1. אנרופה של חנופה; 2. חנה; 3. וומרע; 4. חכם בעיניו. הבל בני אדם.

Modern squ. char., 4to, ff. 26 [H. No. 177].

373. Poems by Menahem קצינין, 1. Sonnet beginning לולא מנחם הסובבים, עליון תתן קול לעני חילו beg. בארוחת ירק מליץ מכפה אף ונודר פרץ מעתיר (fol. 2^v) headed ; 3. (fol. 2^v) headed כסאי מליצי כושר beg. אך טוב לישראל ונצור חסד, beg. עלי עמו להרחיק קרץ פוקד עון אבות על beg. בבני אלקים קם להתיצב מסטין מעורר דין כמתעצב מליץ ונרנן החרישו beg. רוכב ערבות ממכון שבתו הדין יחיד הוא ואין בלחו קנוא ונוקם beg. הן קול ואין עונה כסל שוננה (ibid.^v) headed ; 7. (ibid.^v) headed רופא כל beg. קול סניגר דוחה מנור (ibid.) headed ; 8. (ibid.) headed צור און הפעם מקטרנ ומלות בדעתם משונים (fol. 5) headed ; 9. (fol. 5) headed בשר צרי תכנת דברים אחרים משיבים ועונים beg. באשכל כפר (ibid.^v) headed ; 10. (ibid.^v) headed לולא מאור תורה עטרת כתר beg. אחד בעולמו מוחל לכל עמו (ibid.) headed ; 11. (fol. 6) beg. לאום יושב בצל שדי (ibid.) headed ; 12. (ibid.) headed הסכת מעורר דין הלא תשנית (?) beg. ידו אל העומד ננרו.

Ital. curs. char., 8vo, ff. 6 [H. No. 206].

374. היהודים, G. E. Lessing's Drama *Die Juden*, translated into Hebrew, by Zebi Eliezer Teller in וואסלוי. With dedication to Sir Moses Montefiore.

Written 1874.

German curs. char., small 8vo, ff. 57 [No. 496].

375. קשר בן נתניה, Hebrew translation of L. Philipsohn's tragedy, *Die Entthronten*, by Zebi Eliezer Teller in Botushan. With dedication to Sir Moses Montefiore (printed).

German curs. char., small 8vo, ff. 128 [No. 494].

376. תשועת ישראל על ידי יהודית, "La Betulia liberata, opera drammatica de s^r Pietro Malatesta," translated into Hebrew by David חפשי (Franco) Mendez. Preface dated 1791. Fol. 8, הסכמות, by Daniel d' Asivido, Leb מיכרן, David Meldola, after which follows a poem with a poetic reply, and by Hayyim Binger. The Hebrew version of the drama is written on alternate leaves with the Italian original.

Large modern curs. char., 12mo, ff. 65 [H. No. 84].

377. 1. קונטרס פרק בשיר, Treatise on the art of poetry by Joshua b. Israel Benveniste, composed at the request of Abraham b. Josef hal-Lēvi in Constantinople in the year 5395 (1635).

2. Fol. 21. Jacob Roman's list of metres, styled קצב ומאזני משקל. השירים העבריים לדמיון שקל שיר הישמעאלים. The author counts fifty-one different metres (Steinschneider, *Jew. Lit.*, p. 152, ascribes to him fifty-two), each of which is illustrated by a quotation. A list of Hebrew, Arabic, and Italian technical terms is added.

At the end the copyist calls attention to the same author's work
מאזני משקל.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 25 [H. No. 119].

378. Poems by Menaḥem Noveira, in honour of Judah Ḥayyim Rocca (רוקקה), Venturina Ghironi, and Isaac and Mordecai Ghironi.

Written Verona, Shebat, 5526 (1766). Autograph.

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 6 [H. No. 400].

379. זכחי צדק, Two poems by Mattathias b. Mazzāl b. Elija of Alessandria, on the occasion of bringing a Torāh scroll into the Synagogue in Casale in the year 1751 (אשר'').

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 4 [H. No. 313].

380. עת הזמיר, Bridal poem by Absalom, written for the wedding of Gabriel Israel Josef Ḥayyim Triesti, also praising the house of Gabriel b. Jacob Triesti.

Ital. curs. char., 8vo, ff. 5 [No. 401].

381. כוס תנחומין, Elegy by Joshua Josef b. David Levi on the death of the Söfer Moses Levi מו"ס in Venice, who was buried in Tebēth, 5467 (1707). Fol. 2 gives the names of the members of the Mahamad, and other prominent persons of the Jewish Community.

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 17 [H. No. 379].

382. Poems by Daniel Belilios with illuminated title-page.

Ital. squ. char., 4to, ff. 16 [H. No. 306].

383. יד חרוזים, Dictionary of rhymes by Ḥayyim מורעי in alphabetical arrangement.

Owner: S . . . b. Israel (outside cover).

Ital. curs. char., 4to, ff. 36 [H. No. 397].

384. Poems, prescriptions and aphorisms, compiled by Reuben b. (בכור) Jacob. The name occurs also in the opening poem, which begins ראו בתים משוכללים בחכמה.

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 24 [No. 457].

385. Mose, *Episches Gedicht von H. Moritz Rappoport*, in five parts.

Large 4to, ff. 84 [No. 530].

386. Poems by Moses Ḥayyim מוסקינו, commenced in Ellul, 5538 (1778); author's autograph.

Ital. curs. char., 8vo, ff. 50 [H. No. 199].

387. חולין שנעשו על מדרת הקדש, Dramatic poems by Mattathias Nissim Tirni of Pesaro, 1770 to 1772, prefaced by Efraim Josef b. David Rimini.

4to, ff. 84 (and 39 blanks) [H. No. 203].

388. Poem by Elias Aaron Lattes, celebrating the gift of a scroll of the Law by Isaac Jonah Giron, and his son Judah Israel, to the Synagogue in Casale in the year 1820.

4to, ff. 6 [H. No. 374].

389. Wedding poem in celebration of the marriage of Moses David b. Efraim Nahmani with Rachel, daughter of Solomon Kōhēn בקרי, by Samuel b. Moses Kōhēn, Leghorn, 1821.

Large squ. char., 4to, ff. 3 [H. No. 364].

390. Poem dedicated to Sir Moses and Lady Montefiore, headed משה ויהורית מונטיפיור, שיר תהלה לשירי מעלה, by Josef Joel Rivlin, accompanied by an autograph letter from the author. The poem is an acrostic on the names משה ויהורית מונטיפיור.

Large squ. char., 4to, ff. 11 [No. 485].

391. שיר תהלה ודרוש ענות צדק, Address and poem in memory of Sir Moses Montefiore's journeys to the East, by Judah b. David b. Aaron hal-Lēvi, called Leib Laser in Przemyśl (Galicia), 1865.

Curs. and squ. char., 8vo, ff. 19 [No. 481].

392. כליל תפארת, containing two poetic addresses to Sir Moses Montefiore, *a.* מעטת תהלה, by Isaac Aryeh Leb Gelberg (father), of Kamianka in Galicia; *b.* (fol. 11) צבי לצדיק, by Šebi Hirsch Gelberg (son), 7 Kislēv, 5630 (1870).

Large curs. char., 8vo, ff. 14 [No. 483].

393. שיר תורה, Poem in honour of Sir Moses Montefiore, composed by Mendel Lindo, and presented by the members of the congregation of Keidani and environs, 14 Iyyār, 5606 (1846). Pasted on fly-leaf, מנחת מרחשת, poem by Solomon Salmon b. Judah Leb in Wilna.

Squ. char., 4to, ff. 6 [No. 476].

394. Poem presented to Sir Moses Montefiore, by the חברה קדישא, קדושה ובקור אולים, in Praga (May 19, 1846).

Curs. char., 4to, ff. 2 [No. 486].

395. תוכן עלילה, Poetic account of the Damascus blood accusation, composed by Elijah Mordecai Werbel, Professor of Hebrew in Odessa, for the hundredth anniversary of Sir Moses Montefiore's birthday, and presented by the son of the author. On the fly-leaf, German title.

German curs. char., 8vo, ff. 25 [No. 479].

396. שיר וחפלה, Poem and prayer in celebration of Sir Moses Montefiore's return from Russia, by Abraham (autograph).

Modern Orient. curs. and squ. char., 8vo, ff. 7 [No. 468].

397. Another copy of the same work (autograph).

ff. 7 [No. 469].

398. שיר תהלה, Poem in honour of Sir Moses Montefiore's visit to Jerusalem in the year 1875, by Israel Simmon Schajin. Many letters gilt, and the pages with coloured borders.

Large Orient. curs. char., 16mo, ff. 10 [No. 484].

399. שיה יצחק ומשאת בנימין, Poem celebrating the return of Sir Moses and Lady Montefiore from Damascus, by Isaac Benjamin Wolf Alschwanger, in Tauroggen, 1846.

Modern German squ. char., 8vo, ff. 17 [No. 493].

400. בנף רננים, Poems by Jacob Hallēvi Sappir in Jerusalem, in honour of Sir Moses and Lady Montefiore.

4to, ff. 13 [No. 490].

401. שיר למעליית משה מאנטיפורא, Poem, accompanied by an English letter, and the pen and ink etching of a tree, by Moses Sachs of Meiningen in Jerusalem.

8vo, ff. 5 [No. 542].

402. אנלי רמעות, Elegy on the death of Lady Montefiore, by Jōmtōb Spitz in Prague.

4to, ff. 2 [No. 491].

403. למנצח על השמנית, Poem by Aaron Masliaḥ b. Jeremiah Romanini, in honour of Sir Moses Montefiore, 1857.

4to, ff. 25 [No. 489].

VII.

GRAMMAR AND LEXICOGRAPHY.

GRAMMAR.

404. יסוד דקרוק, by Abraham b. Ezra, beginning with a rhymed riddle of nine lines. The solution of the latter is given on the fly-leaf by Simḥa Pinsker (copyist?), who also provided the collation with other MSS. on the margin.

German curs. char., 4to, ff. 17 [H. No. 316].

405. Profet Dūrān's מעשה אפור (printed), modern copy by B. Goldberg, finished 6 Shebāt, 5614 (1854), in Paris.

German curs. char., 4to, ff. 50 [H. No. 2].

406. 1. קצת טעמי מקרא, Treatise on the accents by Judah b. Bal'am (printed, see Bacher, *Monatsschr.*, 1885, p. 468).

2. Fol. 10. שיערי נקוד, Treatise on Phonology, ending סליקו טעמי הננינות ומשרתיהם.

3. Fol. 21. Jacob Tām's poem on the accents (printed).

Span. Rabb. char., 4to, ff. 23 [H. No. 180].

407. 1. לשון למודים, Grammatical treatise by Solomon b. Abbā Māri Jarhi (see *NCat.*, No. 1486, and *HB.*, VIII, p. 27). Italian words used occasionally.

2. Fol. 17^v. Benjamin b. Judah's *Introduction into the Study of Grammar* (printed, cf. Moses Qamhi's מנהלך).

Owner: S. D. Luzatto (No. 86).

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 20 [H. No. 181].

408. ספר הנקדן, by Moses han-Naqdān of London (printed).

German curs. char., 8vo, ff. 21 [H. No. 102].

409. Grammatical work, beginning with the words פתח דברי. The printed editions (Constantinople, 1515, and Venice, 1548) are minus the rhymes which divide the chapters. On the other hand, the chapter on מלות מורכבות (ed. Ven., fol. 117^v) is not to be found in the MS., neither are the rhymes, *ibid.*, fol. 128^v, and all that follows after them. On the cover the work is erroneously styled לשון למודים של הקדש. The author's name seems to have been David (see No. 410³).

Finished 16 Tammūz, 5231 (July 4, 1471), in the seventy-sixth year of the writer, whose name is, however, not disclosed.

Owners: Eliezer, ריקיטי.

Censor: Luigi del ordine de S. Dominico, 1599.

Ital. curs. char., 4to, ff. 39 [H. No. 124].

410. 1. מנזח הדקדוק, by a certain Benjamin. The work is headed by an acrostic on the author's name, which is mentioned a second time immediately afterwards in some lines of rhymed prose. The author wrote his book for the benefit of his brothers, chiefly his brother Aaron (fol. 10).

2. Fol. 12^v. Glosses on part of Genesis, with constant reference to Rashi, Hezekiah b. Mānōah (חזקוני), and once to Elyāqim שלשון (fol. 13^v).

3. Fol. 16. Grammatical treatise by Meir b. Solomon b. David haq-Qātōn, divided into seven chapters. In the preface the author refers to his grandfather, the author of פתח דברי (see previous No.).

4. Fol. 18^v. Extracts from Solomon Parḥōn's lexicographical work, with additions.

5. Fol. 21. Remnants of analysis of verbal forms.

6. Fol. 21^v. Josef Qamḥi's ספר הזכרון (Berlin, 1888, is based on this MS.).

7. Fol. 46^v. הבנינים והפרטים מהדקדוק, Grammatical definitions and rules.

8. Paradigm of verb with Italian translation.

The codex originally consisted of two separate MSS., the first comprising Nos. 1-5.

Owner [of Part II]: Eliezer b. Isaac (fol. 21^v).

German curs. char., different hands; last page, Ital. curs. char., ff. 48 and 49, pasted together; 4to, ff. 49 [H. No. 157].

411. אוצר לשון הקצר הקצר, based on Qamḥi's and David b. Jahyā's לשון למודים. The work consists of four chapters; ch. IV gives a list of nominal forms.

Ital. curs. char., 16mo, ff. 62 [H. No. 460].

412. משפט לשון הקדש, Grammatical work by Solomon Hena (Hanau). Some corrections on the fly-leaf.

German curs. char., 4to, ff. 64 [H. No. 72].

413. 1. Māsōretic notes, according to Qamḥi's מכלול.

2. Fol. 3. Composition embodying the various forms of roots with ש.

3. Fol. 17. ספר הדקדוק, by R. Eliezer, in six chapters. The technical terms are in Italian, but written in Hebrew characters, on the margin.

4. Fol. 20. ספר לשון זהב, Grammatical compendium. The headings of the chapters, however, correspond to the preceding work.

5. Fol. 58. Treatise on the Thirteen exegetical rules.

6. Fol. 61. Methodology of the Māsōrāh.

7. Fol. 64. Compendium of Logic and Psychology, styled ספר הגיון. Technical terms as in No. 3.

8. Fol. 109. אופן המדידה, Rules of measuring a Miqweh.

9. Fol. 115. כללים על הסדרים, Encyclopaedic notes on the Mishnah.

10. Fol. 118^v. ספקות על שחא אלפי שני דעלמא.

11. Fol. 126. Poem by Solomon al-Qabīs.

12. Fol. 127. a. The hymn יגדל; b. Josef Albō's objections to Maimūnī's Thirteen Articles of the Creed, in seventeen paragraphs.

Writer: Jāir b. Shabbethai, 14 Shebāt, 5327 (Jan. 24, 1567).

Ital. curs. char., 8vo, ff. 131 [H. No. 229].

414. a. "*Der Sammler*," *Deutsch-hebräische Grammatik verfasst von M. Sachs*, preceded by a Hebrew letter to Sir Moses Montefiore, dated Neulengbach, 5 Shebāt, 5618 (1858).

b. לשון צרופה, Hebrew Dictionary by the same author.

Large 4to, pp. 136 and 121 [No. 528].

LEXICOGRAPHY.

415. Nathan b. Jehiël's ספר הערוך (see Kohut's edition, vol. I, p. 1). On the fly-leaf a poem headed על מצות סוכה שיר נאה ומשובח. Finished Tuesday, 6 Adar I, 5176 (Feb. 4, 1416).

Writer: Moses b. Elias.

Owner: Isaac b. Gershōn טרייבט, who sold it to Josef of מונצלץ, in Modena, Wednesday, April 4, 5266 (1506).

German Rabb. char.; headings and catch-words squ. char., the poem Ital. curs. char., 4to, ff. 385 [H. No. 90].

416. 1. Annotations to the Talmud vocabulary, chiefly in reference to the Arūkh. The author also mentions Rashi and Maimūni, and quotes Greek and Latin words.

2. Fol. 89. Metaphysical essay on Gen., ch. i, with reference to the Sefer Jeṣirāh. Rashi, Maimūni, Nahmanides, and Levi b. Gershōn are repeatedly quoted. This is followed by some observations on other verses of Genesis.

3. Fol. 99. Mathematical definitions and problems.

4. Fol. 105. Compendium on Psychology, according to the Arab Aristotelians.

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 113, many blanks [H. No. 158].

417. 1. ספר עץ חיים, Hebrew-German glossary.

2. Fol. 36^v. Moral observations in Hebrew and [Jewish] German.

3. Fol. 43. Treatise on the miracles performed for the Patriarchs and Prophets.

4. Fol. 48. לוח הזמנים, Chronological tables from Moses to the expulsion of the Ten Tribes.

Written 1766.

German curs. char., 4to, ff. 49 [No. 512].

418. 1. מרפא לשון [appended to a printed copy of זכר רב, by Benjamin Musāfia, Berlin, 1766], Hebrew-German glossary, not identical with the preceding No., although by the same author, but without explanations.

2. Fol. 68. Table of verbal forms.

3. Fol. 72. שער הבחינה, Grammatical treatise in five chapters.
4. Fol. 76. מרפא לנפש, but the work is in reality Moses b. Ḥabīb's elementary Hebrew Grammar לשון מרפא, and ends תם ספר מרפא לשון (printed).
5. Fol. 80. ספר ההרכבה, by Elias Levita (printed).
6. Fol. 84. ביאור סבות השתנות נקודות השמות, with tables appended, showing the inflexions of nouns.
German curs. char., after fol. 83 many blanks, 4to, ff. 91 [No. 513].

VIII.

MATHEMATICS, ASTRONOMY, ASTROLOGY, MAGIC.

419. 1. Abraham b. Ezra's arithmetical treatise ספר המספר, with a supplementary problem (fol. 44^v), not to be found in the printed edition (Frankfort-on-the-Main, 1895). This problem is headed אם ישאל השואל שלשה שהלכו בשוק שער הדנים, and begins לקנות דג אמרו לו למוכר בכמה תתן הדג אמר בכך וכך.

2. Fol. 45^v. חכמת המספר, by the same, on the art of reckoning with ciphers, beginning האותיות האלה תקנו אנשי הורו לצרך החשבון שלשה וכן כלם עד תשעה.

The fly-leaves are occupied by various accounts, anecdotes, and tables of mōlāds and ciphers.

Owner: Samuel David Luzatto (1541).

Span. Rabb. char., 8vo, ff. 56 [H. No. 126].

420. Abraham b. Ezra's ספר העבור (printed).

Writer: B. Goldberg.

German curs. char., 4to, ff. 61 [H. No. 171].

421. a. ספר מונה מספר, Treatise on arithmetic by Saadyāh b. Elijah שוראקי, in seven chapters. The work is preceded by an acrostic on the author's name; b. Fol. 60. Glosses on Maimūni's הלכות מליחה; c. Fol. 79. Explanations on some terms used by Maimūni: d. Fol. 82. Glosses on Maimūni's משנת ערונה (Kil'aim, ch. iii); e. Fol. 88^v. Glosses on הלכות מקואות. At the end a long poem.

Author's autograph; finished Tuesday, 24 Tēbēth, 5444 (1684).

Maghribine Rabb. char., 4to, ff. 109 [H. No. 343].

422. Abraham b. Ḥiyyā's ספר חשבון המהלכת (printed). The introduction and table of contents, as far as ch. xiv, are missing,

but replaced by a later hand. Fol. 87, Lunar eclipses in 1135, 1136, 1138, and 1139; solar eclipses in 1139 and 1140. Fol. 93, Rules for finding the Teqūfōth.

Colophon (fol. 85) לנשיאנו הגדול ויהא חשבון המהלך לנשיאנו הגדול אברהם צאחב אל שנמא זק"ל בן הנשיא ר' חייא זצ"ל במדינת ברגלונה שנת תתצ"ו כ"ב לעומר יום ו' במחצת היום והוא עשירי לאפריל מחדשי החמה (7 Iyyār, 4896 = April 10, 1136).

Syr. Rabb. char., fol. 84^v, portion missing; 8vo, ff. 96 [H. No. 110].

423. 1. *צורת הארץ*, by Abraham b. Hiyyā (printed). The first four chapters and a portion of the fifth are missing; ff. 1-4 are misplaced.

2. Fol. 67. *קיצור צורת הארץ*, by Judah han-Nāsi; compendium of the preceding work.

3. Fol. 79. Commentary on Immanuel b. Jacob's astronomical treatise *שש כנפים* (written 1415, see fol. 81), followed by the work itself with the tables and marginal notes.

4. Fol. 131. Treatise on the astrolabe, according to Ptolemy, *שער הראשון בזכרון כלי האצטרלב והשוואת הטבלים*. It ends *תם ונשלם ספר האצטרלב לבטלמיום החכם בריך רחמנא דסייע לי נאום יצחק כהן*.

5. Fol. 145. Purbach's *Theorica*, beginning with a dedication to Solomon *קבלייר*; it ends *תם ונשלם תכונת הגלגל השמימי*. After this follow the mathematical figures (see *HB.*, XI, p. 124).

6. Fol. 196. *כלי הנחשת*, by Abraham b. Ezra (incomplete).

Syr. Rabb. char., fol. 75 damaged; 4to, ff. 200 [H. No. 134].

424. 1. *ספר מראה האופנים*, Sacrobosco's astronomical work, translated by Solomon b. Abraham Abigedōr (printed); finished Tēbēth, 5186 (1426).

2. Fol. 12. *רוח חן*, A kind of introduction to Maimūni's *Moreh* (printed). The author is uncertain.

Owner: Maṣṣliḥ Finzi.

German curs. char., 4to, ff. 20 [H. No. 244].

425. 1. *ביאור מעשה כלי האצטרלאב*, Instructions for making an astrolabe.

2. Fol. 8^v. Some observations on the stars of the Zodiac, by Levi b. Gershōm, taken in 1325.

3. Fol. 8^v. Tables showing the latitudes and longitudes of stars of the first and second magnitudes.

4. Fol. 9^v. Tables showing the latitudes and longitudes of important towns in Asia, Africa, and Europe.

5. Fol. 12. שבע כוכבי לכת, Various astrological and meteorological rules.

6. Fol. 14. Jacob b. Mākhīr's Hebrew translation (from an Arabic original) of a treatise on the astrolabe in forty chapters.

Colophon : נשלם ספר פירוש האצטורלב והעתיקו החכם הגדול הנכבד ר' יעקב יצ"ו בן כבוד החכם ר' מכור זצ"ל מלשון הנרי אל לשון עברי.

7. Fol. 32. Jacob b. Mākhīr's (Profet Tabbōn) treatise on the Quadrant (כלי הקדרן) in sixteen chapters.

8. Fol. 45^v. Fragment of a treatise on the stations of the moon.

9. Fol. 46. Treatise on the astrolabe by Judah b. Eliezer.

[Owner : Samuel David Luzatto.]

Vellum and paper, Span. Rabb. char., No. 2 later ; on ff. 10, 13, 68, and 70, diagrams of spherical figures and astrolabes ; 8vo, ff. 70 [H. No. 127].

426. 1. ספר התכונה, Ḥayyim Vital's astronomical work in four parts, copied from the author's autograph (Pt. I printed). The work, which was written 1521 (cf. fol. 38), refers several times to the tables of Abraham Zaccuto (see below), the אורח כלולה of Isaac b. אלהרב (fol. 44^v), and to Ibn Ezra's astrological treatise ראשית חכמה.

2. Fol. 53. Abraham Zaccuto's *Astronomical Tables*. Tab. XIX, Eclipses of the moon according to Jacob Pöel.

3. Fol. 71^v. קיצור אלפראנאני, Compendium of al-Farghānī's compendium of the *Almagest* in seven chapters. Copied from Ḥayyim Vital's copy.

4. Fol. 75. סדר גורל החול, Treatise on geomancy, beg. דע כי עור מצאתי למחבר ספר א' ; fol. 81, יש מסדרין תפלה זו קודם שישליכוהו ; fol. 82, Horoscope (משפט) set by Abraham Zaccuto, in Damascus, Monday, 26 Shebat, 5275 (read Sunday, 11 February, 1515) ; ibid.^v, Charm against toothache.

5. Fol. 83. Ḥayyim Vital's Cabbalistical work ספר הליקוטים, according to the teachings of Isaac Loria. Ff. 115 to 132 (after fol. 32 of this work) are occupied by a commentary on the אדרא אדרא, styled אדרת האיני זוטא.

Writer of No. 5 : David נטקויצו אבריש, who gave it to Mordecai בושבילא (Buschweiler?).

Owner : Josef hak-Kōhēn.

Span. Rabb. char., various hands, 4to, ff. 217 [H. No. 241].

427. ספר ארובות השמים, by Israel b. Moses Samosc, a work on astronomy. The end is wanting.

Owner : Zunz (No. 25).

German curs. char., fol., ff. 79 [No. 421].

428. 1. הימים, by Menahem Samsōn Basila, rules of calendar making, and astronomical tables.

2. Fol. 81. Jacob b. David b. Jōm Tōb Pōēl's Tables.

3. Fol. 113. Mordecai Finzi's Tables (printed).

4. Fol. 125. הנהגה על הביסמילי, beginning כתב חכם אחד אשר בספר הנקרא (Andreas Argulus), נקרא שמו אנדריאס ארגולוס Pandosion Sphericum. On fol. 126^v the year 5456 (1696) is given.

5. Fol. 131. Calendar rules.

6. Fol. 164. Similar rules in Italian.

Ital. curs. char., different hands, fol., ff. 164 [No. 416].

429. יסוד העבור, based on the work of Judah Hazzān of Treves (טרויש) and Uri b. Simon, with tables.

See *HB.*, XVIII, p. 67 sq. [but read *המולד לכל חדר*].

Owner: E. Carmoly (No. 274).

Orient. Rabb. char., 16mo, ff. 28 [H. No. 321].

430. B. Goldberg, *Tables according to the Teqūfōth of R. Adā*, accompanied by a gloss on Tōsefōth to Rōsh Hashshānah.

German curs. char., 32mo, ff. 41 [H. No. 26].

431. 1. Calendar Tables, beginning 5205 (1444), ending נאום צדיק; fol. 4^v, the rhymes—

אדם עצב אל תאנה אחר מרחא יבא אתנה
אל תתהדר אנש גביר אחר דרגא יבא תביר

2. Fol. 5. Rhymed conundrums and epigrams.

3. Fol. 5^v. Beg. בידיעת המולד מהחדש הנעלם, rules for the calculation of moon eclipses, illustrated by the Mōlād of Nīsān, 5104 (1344).

4. Fol. 7^v. Letter by [the name is erased, but Steinschneider suggests "Maimonides," cf. *Zur pseudopigr. Lit.*, p. 26 sq.] to a pupil of his [לתלמיד הגון]. The copyist adds: ואני יצחק המעתיק. מצאתי זאת בספר מדויק מלא מחכמות תרע התלמיד החשוב כי משמרי את האהבה ורצוני וכוונתי להועילך עד מאד אודיעך דבר נפלא הוצאתי מספר גדול לבטלמיום ונסיתיו astrological character. Maimonides is evidently not the author.

5. Fol. 10^v. Rhymed rules for pairing the sections of the Pentateuch, with commentary.

6. Fol. 11. Poem, beginning אלי כל יודעי עתים (see Letterbode, VII, p. 169), with commentary.

7. Fol. 12^v. Tables by Isaac b. Solomon צדיק (see above), called בן אלהרב ספררי, dated Palermo, in Sicily, Kislēv, 5187 (1426).

8. Fol. 15^v. Letter of פורפיט מפירפנייא (Profet Dūrān) to the physician Bonet המשיחי, beg. ראיתי מגלה עפה, one page only, and incomplete.

9. *a.* Fol. 16^v. Table of תקופות; *b.* Fol. 17^v. פעם אחת שאל ממני. הבחור אנחסראי קרשקש לעשות לו מראות מכתבת ידי והמראות היו אלו והרברים עשיתם. Underneath is written—

מראות תוי	מראות נביא	נקרא בחי עבד שדי
וכתב עמי	תלן עתי	אם מאן שא ואחז די

10. Fol. 19. בפתח כיון דאין נותנן for Passover, beginning האש מבפנים.

11. *a.* Fol. 20. Kalonymos' Nāsī's Azhārōth for the Great Sabbath, beginning את מועדי יי (see Zunz, *Lit. syn. P.*, p. 479); *b.* Fol. 22. Zerahyāh hal-Lēvi Gerundi b. Isaac's Azhārōth for the same day, beg. אמרת יי צרופה (see l. c., p. 461); *c.* Fol. 24. Mordecai b. Honein's [Zunz, l. c., p. 580, *Chanin*] וזלת for Simḥath Tōrah, beg. אז מראש מקדמי ארץ.

12. Fol. 25^v (l. 7). Beg. נהגין בכל מקומות שלא לישא אשה בין פסח. This is followed by various Minhāgim for Passover, the agenda of the Seder nights, explanation of the term שבת הגדול (fol. 27^v), rules concerning the Passover liturgy, and the Haggādah.

13. Fol. 30. Commentary on Canticles (specimens of which have been published by H. Saalfeld, *Mag.*, VI, p. 180).

14. *a.* Fol. 35. Beg. מצות עשה לירע שיש אלוה בעולם. וזה; *b.* Ibid. סוד עזאזל; *c.* Fol. 36. Commentary on the Thirteen Articles of the Creed.

15. *a.* Fol. 38. מדרש ויסעו; *b.* Fol. 39^v. אמר ר' יצחק בן פרנך כל שנותיו של אדם חקוקין לו על אחד מאיבריו.

16. *a.* Fol. 41. סוד גדול יש נן. סוד שלשה המה מטיבי לכת; *b.* Ibid. ערך בארץ במקום ידוע.

17. Fol. 42. ספר הפאר, Cabbalistic essay on the Phylacteries, by Shēm Tōb b. Gāōn, prefaced by the two poems. Introduction only (see *SCat.*, col. 2527).

18. *a.* Fol. 53. ספר מורה דעה, Moral teachings, aphorisms and anecdotes, beg. ואמרתי מתתי אותה לאיש אחר טוב תתי את המורה לצדקה; *b.* Fol. 60. Short homily on the Ethrōg; *c.* Fol. 60^v. בשם הרב ר'. שם טוב דיפארו אמרו (see *HB.*, IX, p. 22); *d.* Fol. 61. שאלה; *e.* Ibid. מפני מה מילה בשמונה. מכתבת הר' דוד כהן צבי, incomplete.

19. Fol. 63. Treatise on שחיטה. The author quotes Solomon

b. Addereth, Meir (of Rothenburg), Isaac of Corbeil, and Judah b. Benjamin. The end is wanting.

20. Fol. 69^v. Some records in connexion with the weekly portions, and accounts in Italian.

21. *a.* Fol. 71. Shehītāh rules in rhymes. The first seven strophes give the acrostic **היאל הכהן**; *b.* Ibid.^v. Another poem on the same subject. The strophes are alphabetically arranged, and end with the acrostic **חוק ביכס כהן בן מר**; *c.* Fol. 72^v. **שער הפירות**, Interpretation of dreams and suggestions for each day of the month; *d.* Fol. 75^v. **אילו ימים שמחננים בהם**; *e.* Fol. 76. Piyyut for a wedding banquet; *f.* Fol. 76^v. **דרכן של תלמידי חכמים** (from **דרך ארץ זוטא**); *g.* Fol. 79. Various **דינים**.

22. *a.* Fol. 83. **סדר ירידת גשמים**, Weather forecasts; *b.* Ibid. **אילו ימים קשים לכל מלאכה**; *c.* Ibid.^v. **ימים להקזה**, Time table for bleeding; see also fol. 90 in Italian.

23. Fol. 85. Short encyclopaedical notes in twenty-three chapters (ch. I missing).

24. Fol. 91. Interpretations of dreams.

Owners: Isaac b. Elijah Hārōfē, Abraham b. Mahalalēl Azīz, in Ancona, R. Nissim Fermio, Abram Landadio.

Nos. 1-9, Ital. Rabb. char.; Nos. 10-14 and 23, Span. Rabb. char., various hands; Nos. 15-22, Ital. Rabb. char., various hands; ff. 73 sqq., slightly damaged, 4to, ff. 91 [H. No. 188].

432. Calendar rules and calculations, beginning **אמר שמואל בשעלו בני יששכר לרקיע קבעו תהר"ף חלקים בשעה משום חשבון המולדות**; fol. 7, **פ' מולד מב"ריאת** [עולם]; fol. 16, **לירע התקופות**; fol. 24, **פ' על לוח היר**; fol. 28, **על ה' שערים**; fol. 33, Table of Christian Festivals.

Written 1797 (see fol. 8).

German curs. char., 4to, ff. 36 [H. No. 183].

HARTWIG HIRSCHFELD.

(To be continued.)